

BALCANS

Una revolta estudiantil a Sèrbia encén una mobilització històrica

Els universitaris encapçalen protestes contra la corrupció i el mal funcionament del govern de Vucic

ANA ĆURIĆ / ROGER VALSELLS
BARCELONA

Ahir Sèrbia es va aturar. Una vaga general, l'esdeveniment més recent de l'onada de manifestacions estudiantils, va reunir desenes de milers de ciutadans als carrers de desenes de ciutats de tot el país, amb el missatge que "tot s'ha d'aturar". Les universitats fa setmanes que estan bloquejades, les escoles estan en vaga, i ahir s'hi van sumar advocats, artistes, periodistes, programadors, desenes d'empreses, llibreries, biblioteques i altres comunitats que van aturar la seva activitat per formar part d'aquesta vaga general per exigir canvis democràtics.

Les manifestacions més importants de la història recent de Sèrbia, iniciades pels estudiants universitaris, estan inspirant i animant la gent a sortir als carrers de tot el país contra el règim d'Aleksandar Vucic, al poder des de fa més de dotze anys. La mobilització social no té afinitat amb cap partit polític, segons recalquen els estudiants.

Grups violents afins al sistema estan provocant incidents entre els manifestants. Almenys dues estudiants van resultar ferides al ser atropellades per cotxes a Belgrad, i d'altres van patir agressions durant les últimes setmanes.

La gota que va fer vessar el got de la paciència ciutadana va ser la tragèdia de l'1 de novembre a l'estació de ferrocarrils a Novi Sad, la segona ciutat de Sèrbia, a 70 quilòmetres de Belgrad. Un voladís de 35 metres va caure a les onze del matí i va matar quinze persones. Des d'aquell dia, el símbol d'aquesta onada de protestes són mans pintades de vermell assenyalant el govern.

"Crec que el terrible accident a Novi Sad i la resposta inadequada de les autoritats estatals són un símbol de tot el que no funciona a Sèrbia", comenta la professora universitària i exrectora de la Universitat de Belgrad Ivanka Popovic. "Ha quedat clar que no hi ha un estat de dret ni institucions independents, i que el govern no més reacciona amb repressió".

Assetjaments i repressió

Per als serbis, es va tractar d'un crim d'estat. El govern del Partit Progressista va gastar 65 milions d'euros en la rehabilitació de l'estació de tren de Novi Sad i va organitzar fins a dos actes d'inauguració proclamant que era la més moderna i segura d'Europa. Dues setmanes després, l'estructura acabada d'inaugurar es va esfondrar.

"Necessitem trobar els culpables i castigar-los. La seva reacció va ser catastròfica. Estan emprant els mateixos mètodes de sempre; violència

Multitudinària manifestació ahir als carrers de Belgrad. MARKO DJURICA / REUTERS

contra els manifestants, negació de responsabilitats i falses acusacions per difondre por", declara Dinko Gruhonjic, editor de l'Associació Independent de Periodistes de Vojvodina (NDNV), antiga regió autònoma al nord de Sèrbia, i professor universitari. Gruhonjic ha estat objecte d'una intensa campanya d'assetjament per part de grups ultranacionalistes serbis.

La manifestació més gran

En una de les manifestacions silencioses a Novi Sad, provocadors infiltrats van agredir alguns estudiants, fet que va provocar una reacció massiva. Els universitaris van bloquejar la majoria de les facultats a tot el país i van iniciar un moviment de denúncia social i polític espontani. Professors, advocats, artistes i altres professionals es van solidaritzar amb els joves denunciant el mal funcionament del govern a través de les xarxes socials i del periodisme independent.

El passat 22 de desembre, més de 100.000 persones van sortir al

Protestes
L'espuma va ser un accident en una estació de tren acabada de renovar

Resposta
S'ha mobilitzat molta més gent que en la marxa prèvia a la caiguda de Milosevic

carrer al centre de Belgrad, molta més gent que en la mobilització històrica del 5 d'octubre del 2000 prèvia a la caiguda de Milosevic. "A les altres manifestacions hi havia molt soroll, però en aquesta ocasió hi va haver moments de silenci absolut. Va ser l'expressió de dol col·lectiu més gran que he vist mai", relata Perica Grunjic, periodista veterà serbi.

La repercussió de les mobilitzacions ha arribat a altres països; estudiants de Croàcia van ser dels primers a donar suport als seus companys, i en ciutats com Londres, Nova York, Madrid i Barcelona s'hi organitzen actes de solidaritat.

Amenaces als professors

Però la pressió governamental no afluixa. El primer ministre, Milos Vucevic, i la ministra d'Educació, Slavica Djukic Dejanovic, han amenaçat amb acomiadar i multar professors si continuen participant en les vagues, enviant inspectors a les escoles on no es fan classes. Altres col·lectius professionals com els

advocats van convocar una aturada, però el Tribunal Suprem els va desautoritzar.

"La sincera i justificada revolta estudiantil ha mobilitzat tots els segments de la societat, ha alliberat la gent de la por i els ha donat l'esperança que és possible perseverar en la lluita per un estat normal en què es respectin la Constitució i les lleis -diu la professora Popovic-. Crec que aquesta lluita conduirà a canvis a Sèrbia i contribuirà a la preservació de l'ordre democràtic, perquè qualsevol altre resultat portaria el país a una dictadura", afegeix.

Aquesta crisi política i social no ha començat ara. Fa temps que els serbis demanen canvis en un sistema que no funciona. Els precedents més recents van ser les protestes del maig del 2023 a Belgrad per dos tirotejos massius a la ciutat i el 2024 contra el projecte d'extracció de liti a la vall del Jadar després de l'acord signat entre Sèrbia i la Unió Europea. "Aquesta vegada el govern no pot culpar ningú; els culpables són ells", conclou Gruhonjic. —